

УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Актуальність дослідження: недавно Україна зіткнулася з економічними, політичними та соціальними проблемами. Визначення наслідків глобалізації для України потребує комплексного осмислення, адже умова свідомої і керуваної участі України в подальших інтеграційних процесах і запорука збереження власної національної самобутності. Сама глобалізація виступає як ні що інше, як виклик людської цивілізації в цілому і кожній культурі окремо.

Мета дослідження: виявити сутність глобалізму його позитивні і негативні фактори на суспільство.

Завдання:

- визначити поняття глобалізації;
- охарактеризувати позитивні та негативні глобалізації в світі;
- розкрити поняття глобалізації;
- прослідкувати вплив глобалізації в контексті України.

Дослідженість теми: Суспільства новітньої доби суттєво відрізняються від суспільств попередніх епох за численними ознаками, однією з яких є глобалізація, що характеризується посиленням зв'язків та взаємозалежностей між різними країнами та регіонами сучасного світу і проявляється на всіх рівнях – від особистісного до міжнародного. Перед Україною це ставить вимогу не лише вирішення внутрішніх проблем, а й пошуку своєї ніші у світових політичних, економічних, культурних та інших процесах – без втрати власної ідентичності. Про можливості та ризики, якими супроводжуються глобалізаційні процеси, розповіла передачі «Наука: пошуки і знахідки» телеканалу УТР учений секретар Інституту географії НАН України, кандидат географічних наук Євгенія Маруняк.

За словами гості програми, глобалізація, як і будь-який складний та багатоаспектний комплекс суспільних процесів, має як переваги, так і недоліки.

Серед перших – прогрес у галузі технологій зв'язку та транспорту, що, власне, й стали основними рушіями глобалізації. Серед других – посилення світової майнової нерівності: якщо на початку XIX ст. доходи бідних і багатих країн різнилися між собою втричі, то на початку XXI століття – вже у 18 разів.

Ідеться, однак, не тільки про країни, а й про окремі регіони в межах країн, а також транснаціональні корпорації і навіть осіб, надприбутки яких перевищують ВВП деяких країн. Як пояснила Є. Маруняк, ці та інші причини стали підґрунтям для появи антиглобалістських настроїв і рухів, адже недостатньо конкурентоздатні країни мають ще навчитися отримувати від своєї відкритості фінансові переваги, аби не слугувати виключно джерелом необробленої сировини та дешевої робочої сили і, відповідно, не бути надмірно вразливими й залежними – економічно та фінансово.

Також є сценарій який має акцент на запровадженні інноваційних підходів у галузі сільського господарства, але не лише для виробництва, а й для розвитку сільської місцевості в цілому, а саме: зелений туризм, поєднання культурної та природної спадщини, а також розвиток місцевої громади. Проте тут Україна може стикнутися з проблемами, спричиненими наслідками співпраці фермерів із транснаціональними компаніями. Головний ризик такого партнерства полягає в нехтуванні структурою локального й національного попиту внаслідок включення дрібних виробників до глобальних циклів.

Спробою подолати вказаний недолік глобалізації є повернення до локальних цінностей у сільській місцевості – так звана релокалізація, або глокалізація, найбажаніший, з точки зору сталого (збалансованого) розвитку, сценарій.

Складовою цього процесу може виступати будь-яка діяльність, що пов'язує певну місцевість з її природним середовищем (національними парками). Аналіз результатів, отриманих вітчизняними та іноземними вченими із цієї проблеми.

Місце і роль України в глобалізаційних процесах сучасності 19 даного дослідження є «Європейський вибір: концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 рр.»; Програма «Гуманістичного Маніфесту -2000» як заклику до планетарного гуманізму, схваленого 136 видатними вченими із 29 країн світу; «Керівні принципи сталого просторового розвитку Європейського континенту», прийняті на 12-й Сесії Європейської конференції міністрів, відповідальних за регіональне планування 7-8 вересня 2000 року в Ганновері; Звіту про конкурентоспроможність України 2009: назустріч економічному зростанню та процвітання, розробленого Фондом «Ефективне управління» з ініціативи Ріната Леонідовича Ахметова.

Проблема глобалізації є ще малодослідженою і потребує аналізу тенденцій глобалізації, виявлення проблем глобалізації в межах сучасного українського суспільства, шляхів підвищення ефективності суспільства та соціально-орієнтованого управління; добробуту населення на основі прискореного розвитку соціо-економічної сфери та модернізації українського суспільства з метою включення його до загальнопланетарних процесів осферними заповідниками, утвореними на її території), традиціями, історією, культурою.

Глобалізм – це, насамперед, суб'єктивний фактор, а саме – політика панівних у світі країн. Тому для того, щоб зрозуміти суть процесів, які відбуваються у світі, необхідно розрізнити ці поняття. Важливо, щоб політика глобалізму не стала моделлю глобалізації, оскільки це б мало негативні наслідки для багатьох країн і народів. Визнаючи об'єктивний характер глобалізації ми повинні визнати, що вона супроводжується і негативними явищами: поглиблення прірви між багатими й бідними, посилення міжетнічної та міжконфесійної ворожнечі, загрозою культурній ідентичності народів, поширенням масової культури. Одним із головних факторів глобалізму є національно-державна політика декількох найбільш могутніх в економічному відношенні країн – політика, яка використовує їх техніко-виробничу могутність для просування на світовій арені інтересів ТНК. Диктат Заходу, пропаганда їхнього способу життя і нав'язування його всьому світу заважає вирішенню проблем світового розвитку. Суб'єктивний фактор (глобалізм) може стати досить небезпечним, якщо у світі появиться єдина, не врівноважена іншою силою держава, яка стане гегемоном цього процесу і буде використовувати його в своїх інтересах.

Таким чином, можна сказати, що глобалізація в Україні користується досить вагомим авторитетом. В цьому зацікавлені як і політики, так і будь-який пересічний громадянин. Цей феномен став присутній у побуті кожного громадянина, і ми не можемо вже без, здавалося б необхідних для нормального існування, речей, які нам «подарувала» глобалізація. Ця невидима рука захопила і заповонила всі сфери людського існування в сучасному світі й навряд чи хтось зможе зупинити її дію.

Список використаних джерел

1. Бойченко І. Філософія історії: - К. : Знання, 2000.
2. Глобальні проблеми і загальнолюдські цінності: Пер. з англ. ІФР. - М., 1991.
3. Наукове передбачення суспільних процесів. - К., 1990.
4. Сутність глобалізму як характеристики сучасного соціального простору // Нова парадигма. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008.
5. А. Кудряченко. Глобальні проблеми людства /2011. 6. Крамар О. Україна як сировинна колонія // Український тиждень. – 2012. – № 34